

Міністерство освіти і науки України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Тези

**77-ї наукової конференції професорів,
викладачів, наукових працівників,
аспірантів та студентів університету**

ТОМ 2

16 травня – 22 травня 2025 р.

4. Яворська О. В. Студент як суб'єкт здоров'язбережувального освітнього середовища: формування відповідального ставлення до здоров'я / Вісник Львівського університету. Серія педагогічна, 2024. Вип. 40. С. 59–65.

УДК 372.878:796:355.02(477)

Караван Є. В., асистент,
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

СПЕЦИФІКА ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТЬ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

У сучасних умовах воєнного стану в Україні освіта постає перед новими викликами, що вимагають переосмислення та адаптації традиційних форм і методів навчання, зокрема у сфері фізичного виховання. Учні початкової школи – одна з найбільш уразливих категорій, як у фізичному, так і в емоційно-психологічному сенсі. У зв'язку з цим питання збереження і підтримки їхнього здоров'я, фізичного стану, розвитку рухових навичок і психоемоційної рівноваги набуває особливої актуальності.

У воєнний час освітній процес у початкових класах зазнає змін, пов'язаних із безпечними ризиками: повітряними тривогами, необхідністю евакуації в укриття, дистанційною формою навчання тощо. Усе це безпосередньо впливає на структуру і зміст уроків фізичної культури.

Основні особливості організації занять з фізичного виховання в умовах воєнного стану:

1. Адаптація навчального простору:

Заняття можуть проводитися не у спортивній залі, а й в укриттях, коридорах або класах. Це потребує зміни наповнення уроку: перевага надається вправам з малою амплітудою рухів, розвитком гнучкості, координації, статичної сили.

2. Психоемоційна підтримка:

Фізичне виховання повинно виконувати ще й психотерапевтичну функцію. Доцільно впроваджувати рухливі ігри, командну взаємодію, вправи на релаксацію (дихальні вправи, візуалізація), що допомагають дітям справлятися зі страхами та стресом.

3. Безпека – пріоритет № 1:

Педагоги повинні включати в уроки елементи поведінки у надзвичайних ситуаціях: швидке реагування на сигнали тривоги,

організований перехід в укриття, дотримання просторової дистанції. Навчальні плани повинні бути гнучкими й дозволяти оперативно змінювати хід уроку.

4. Формування навичок здорового способу життя:

Фізичне виховання стає засобом формування відповідального ставлення до здоров'я: важливо знайомити дітей з правилами гігієни, особливостями режиму дня, значенням рухової активності у складних умовах.

5. Застосування інформаційно-комунікаційних технологій:

У разі дистанційного навчання використовуються відеозаписи вправ, платформи для онлайн-занять, індивідуальні завдання для виконання вдома. Батьки залучаються до контролю та заохочення дітей до активності.

6. Компетентність учителя:

Успішна реалізація адаптованих занять залежить від професійної підготовки вчителя: вміння працювати в умовах стресу, творчо адаптувати зміст, виявляти турботу про психологічний комфорт дітей. Важливе значення має інтеграція педагогічних, валеологічних і кризових методик.

7. Інтеграція з іншими освітніми компонентами:

Фізичне виховання повинно сприяти реалізації цінностей громадянської освіти, емоційного інтелекту, соціальної взаємодії. Це можна досягти через включення ігор на розвиток командного духу, формування лідерських якостей, співпереживання.

Практичні рекомендації для вчителів:

- Використовувати модульний підхід до побудови уроків.
- Застосовувати ігрові та музичні форми рухової активності.
- Залучати вправи на увагу, координацію, ритм, що не потребують складного інвентарю.
- Впроваджувати щоденні короткі фізкультхвилинки та зарядки.
- Проводити оцінювання не через нормативи, а через динаміку участі та емоційне залучення.

Таким чином уроки фізичного виховання в початкових класах у період воєнного стану є не просто засобом підтримки фізичної форми, а й важливим психолого-педагогічним ресурсом стабілізації стану дитини, збереження її внутрішнього балансу та безпеки. Від якості їх організації залежить не лише фізичне, а й емоційне здоров'я молодших школярів. Успішна реалізація цих занять потребує високого рівня педагогічної майстерності, адаптивності та креативності з боку вчителя.

Література:

1. Ващенко О. М. Методика організації здоров'язберезувального освітнього середовища початкової школи / Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота: зб. наук. праць / гол. ред. І. В. Козубовська. Ужгород: Говерла, 2014. Вип. 32. С. 34–36.

2. Гончаренко С. У. Психолого-педагогічна підтримка дітей в умовах кризових ситуацій / Освіта в умовах воєнного стану. Київ: Освіта України, 2023. С. 18–22.

3. Рибалко Л. М. Напрями модернізації професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної культури та спорту в умовах воєнного стану / Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт), 2024, 3К(176), 404–409.

УДК 796.011.3:004.89

*Ковальов А. О., аспірант,
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ І ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ У ФІЗИЧНІЙ КУЛЬТУРІ ТА СПОРТІ

У процесі визначення змістових основ штучного інтелекту доцільно спиратися на засади, що враховують логіко-психологічні чинники відбору навчального матеріалу. Згідно з цими положеннями, засвоєння знань відбувається через осмислення умов їхнього виникнення, які зумовлюють їхню актуальність і необхідність. Водночас навчальний контент повинен забезпечувати можливість ідентифікації джерел знань і виокремлення їхніх генетично первинних, сутнісних та універсальних зв'язків, що формують структуру й зміст об'єкта пізнання.

Штучний інтелект (ШІ) трактується як здатність цифрових систем виконувати функції, притаманні розумним істотам. В основі будь-якої інтелектуальної діяльності лежить нейрон: біологічний – у людському мозку, або штучний – у комп'ютерних системах. Штучний нейрон є математичною моделлю, що імітує функціонування біологічного аналога. Однією з ключових форм реалізації ШІ є нейронні мережі. Незважаючи на високу ефективність у виконанні складних логічних операцій, нейронна мережа є продуктом людської діяльності й потребує навчання для забезпечення належного функціонування [1].

Штучний інтелект (ШІ) стає невід'ємною частиною сучасного спорту та фізичної культури, впливаючи на методи тренувань, аналіз результатів та підвищення ефективності спортсменів. Від традиційних методів підготовки до інтеграції передових технологій – ШІ відкриває нові горизонти у спортивній діяльності. Визначаючи зміст основ штучного інтелекту в контексті фізичної культури та спорту, необхідно орієнтуватися на принципи, що враховують логіко-психологічні аспекти відбору навчального матеріалу. Засвоєння знань відбувається через осмислення умов їхнього виникнення, що робить їх необхідними. Одночасно навчальний контент має забезпечувати можливість виявлення